

UCHWAŁA NR IX/62/19
RADY GMINY LASOWICE WIELKIE

z dnia 29 maja 2019 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2019-2024

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019.506 t.j.) z związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z póź. zm.) – Rada Gminy Lasowice Wielkie uchwała co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2019-2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lasowice Wielkie.

§ 3. Uchyla się uchwałę nr XIV/79/15 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar przemocy w Rodzinie w Gminie Lasowice Wielkie na lata 2016-2020.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rajmund Kinder

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024

I. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy w rodzinie często współlistnieje z uzależnieniami członków rodziny, jest jednym z poważniejszych zaburzeń życia społecznego. Przemoc to nie tylko bicie, kopanie, stosowanie broni lub gwałt, to także poniżanie człowieka, wyzywanie, ranienie uczuć, głodzenie, niszczenie poczucia własnej wartości, izolowanie od otoczenia. Niesie ze sobą dotkliwe konsekwencje dla osób pozostających w jego zasięgu – ofiar, sprawców, a także świadków. Skutki te dotyczą różnych aspektów życia (sfery emocjonalnej, fizycznej, społecznej, intelektualnej, seksualnej, prawnej) i mogą rzutować na dalsze funkcjonowanie tych osób. Skala przemocy w rodzinie jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudna do oszacowania. Składa się na to wiele przyczyn, poczynając od braku udziału osób trzecich, oporu ofiar przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na uwarunkowania społeczne, obawę przed rozpadem związku, zachowaniem sprawcy, itp.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 poz. zm.)

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu skutecznego reagowania na ten problem. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Lasowice Wielkie wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o

pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które nakładają na Gminę obowiązek opracowania i realizowania Programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

2. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- a. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z poz. zm.),
- b. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz.1508 z poz. zm.),
- c. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1030 z poz. zm.).
- d. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 z poz. zm.),
- e. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 998 z poz. zm.),

Program powiązany jest z następującymi Programami:

- a. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- b. Gminnym Programem Wspierania Rodziny,
- c. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d. Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii,

3. Charakterystyka Problemu Przemocy w Rodzinie

Przemoc -w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiego lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych. Działania te naruszają prawa i dobra osobiste członków rodziny oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących. Przemoc w rodzinie naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym także osobiste normy związane z życiem seksualnym. Zjawisko to może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy je zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy, m.in.:

przemoc fizyczna – to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień,

przemoc psychiczna – to umyślne działania powodujące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju i funkcjonowania, w tym zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,

przemoc seksualna – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,

przemoc ekonomiczna- to każde zachowanie prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy,

zaniedbanie – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i/lub emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje, ponieważ prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Do najczęściej spotykanych objawów, które są skutkiem przemocy zaliczamy: obrażenia ciała, wzrost częstości zachorowań spowodowanych długotrwałym stresem (ból głowy, żołądka), przygnębienie, depresja, niepewność, kompleks niższości, zmienność decyzji, poczucie zagrożenia, problemy ze snem, zaburzenia odżywiania, spożywanie środków psychoaktywnych, popadanie w nałogi, myśli i próby samobójcze. Osoby, które doświadczyły przemocy w dzieciństwie, mogą mieć poważne trudności w relacjach z innymi. Nierzadko zdarza się, że odtwarzają w dorosłym życiu relacje, których doświadczyły na sobie – zawierając związki, w których będą funkcjonowały w roli ofiary lub sprawcy.

Przemoc domowa odbiera poczucie bezpieczeństwa, a niezwalczana przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie, którego głównym celem jest budowa zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy

II. Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Lasowice Wielkie

Diagnoza problemu przemocy jest trudna, a wszelkie posiadane dane nie odzwierciedlają skali zjawiska. Na terenie gminy Lasowice Wielkie realizacją pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie planowane i wdrażane są przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Z posiadanej dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lasowicach Wielkich oraz Komendy Powiatowej w Kluczborku wynika, iż następuje spadek interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury „Niebieskiej Karty” jednak w dalszym ciągu znaczna liczba osób korzysta z konsultacji – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników oraz z pomocy innych instytucji.

Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki opracowane na podstawie danych pomocy społecznej, policji, GKRPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Dane dotyczące Gminy Lasowice Wielkie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Ilość otrzymanych „Niebieskich Kart”	8	5	2
Ilość zakończonych procedur Niebieskiej Karty (dotyczy również procedur wszczętych w latach poprzednich)	7	5	5
Ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4

Dane przekazane przez Zespół interdyscyplinarny

Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego- ogółem	31	30	18
W tym kobiet	10	11	7
W tym mężczyzn	10	11	5
W tym nieletnich	11	8	6

Statystyki pokazują, iż procedura „Niebieskiej Karty” najczęściej wszczynana jest przez przedstawicieli policji. Liczba wszczętych procedur ma tendencję spadkową, jednak w bieżącym roku od stycznia do 30.04 wszczęto 4 procedury „Niebieskich Kart”. Głównie ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety, a świadkami tych zdarzeń najczęściej zdarzają się dzieci.

III. Zasady działania Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem;
2. szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania;
3. jawności działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby.

IV. Cele Programu, obszary, rodzaje działań, wskaźniki oraz realizatorzy zadań

Program oparty jest na wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, który wyznacza cztery priorytetowe obszary do realizacji:

- a. profilaktyka i edukacja społeczna,
- b. ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- c. oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- d. podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele programu:

- a) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- c) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- d) podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

OBSZAR 1: PROFILAKTYKA I EDUKACJA SPOŁECZNA

Działania:

zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy Lasowice Wielkie wobec przemocy w rodzinie, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy domowej,

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	<p>Rozpowszechnianie informacji o instytucjach działających na terenie Gminy zajmujących się problematyką przemocy (upowszechnianie baz danych o placówkach udzielających wsparcia),</p> <p>Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy poprzez edukację środowiska lokalnego</p> <p>Rozpowszechnianie wiedzy w rodzinach na temat stosowania przemocy</p>	<p>Informacje prasowe, Kolportaż plakatów, informatorów, ulotek, broszur oraz informacje na stronie internetowej GOPS</p> <p>Spotkania społeczności lokalnej z przedstawicielami oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia na temat zjawiska przemocy i procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>Udostępnianie zbiorów bibliotecznych i czasopism zgromadzonych w Ośrodku Pomocy Społecznej, GKRPA</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>przedstawiciele policji, członkowie GKRPA członkowie grup roboczych</p> <p>Pracownicy GOPS Członkowie GKRPA</p>	<p>Działania ciągłe 2019-2024</p>

2.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, cyberprzemocą,	prowadzenie zajęć wychowawczych, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom wolnym od agresji, programy profilaktyczne		Działania ciągłe 2019-2024
3.	Organizowanie lub współorganizowanie działań służących wzmocnieniu więzi w rodzinach, prowadzenie poradnictwa dla rodzin zagrożonych przemocą	przekazanie informacji dot. instytucji pomocowych dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom, festyny, zawody pikniki rodzinne, sportowe, pogadanki w szkołach podczas spotkań z rodzicami, Kampanie profilaktyczne	Zespół-Gimnazjalno-Szkolno-Przedszkolny, GKRPA w Lasowicach Wielkich Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja	

Wskaźniki:

- liczba spotkań organizowanych dla mieszkańców gminy,
- liczba rozproszonych ulotek, informatorów, broszur i plakatów,
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa,
- liczba placówek prowadzących poradnictwo
- liczba przeprowadzonych kampanii i programów profilaktycznych

OBSZAR 2: ODDZIAŁYWANIA NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC W RODZINIE

Działania:

interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie, realizowanie programów korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Adresaci: osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	Działania dążące do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie, dążenie do uświadomienia sprawcy konsekwencji stosowania przemocy,	Motywowanie przez ZI oraz grupy robocze do udziału w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym dla Sprawców Przemocy Motywowanie sprawców przemocy do zmiany zachowań, wskazywanie pozytywnych wzorców do naśladowania, informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, procedura Niebieskie Karty, Kierowanie spraw do Sądu i Prokuratury, współpraca w tym zakresie z kuratorami sądowymi,	Poradnia Leczenia Uzależnień w Kluczborku, PCPR, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Kluczborku, ZI, grupy robocze, policja, we współpracy z Sądem i Prokuraturą,	Działania ciągłe 2019-2024

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych formularzy Niebieskich Kart–A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba wszczętych postępowań na wniosek ZI,
- liczba zakończonych spraw w wyniku ustania przemocy w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba informacji przekazanych do Sądu w zakresie zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie,
- liczba wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą domową.

OBSZAR 3: OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

Działania:

zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie, poprawa jakości systemu działań pomocowych, doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie, osoby zajmujące się problemem przemocy.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu	poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne, praca socjalna, interwencja kryzysowa, realizacja procedury „Niebieskie Karty”	GOPS, policja, służba zdrowia, sądy, prokuratura, pedagodzy szkolni, Zespół Interdyscyplinarny grupy robocze, GKRPA,	Działania ciągłe 2019-2024
2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	odseparowanie sprawcy od ofiary, kierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie, kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk,	policja, sądy, prokuratura Zespół Interdyscyplinarny, Kuratorzy sądowi	Działania ciągłe 2019-2024

3.	Wsparcie na rzecz osób dotkniętych przemocą i zmuszonych do zmiany miejsca zamieszkania lub pobytu	udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą, udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom ofiarom przemocy, pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą, kierowanie do mieszkań chronionych, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,	GOPS, policja, sądy, prokuratura Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Działania ciągłe 2019-2024
----	--	---	---	----------------------------

4.	Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Pomoc asystenta rodziny, konsultacje , poradnictwo dla tych rodzin, monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, (w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy i uzależnień),	GOPS Lasowice Wielkie, GKRPA, ZI, Poradnia Zdrowia Psychicznego Poradnia Leczenia Uzależnień, Oświata	Działania ciągłe 2019-2024
5.	Bezpieczeństwo na rzecz krzywdzonych dzieci w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Pomoc psychologiczna i psychiatryczna Odebranie dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, (zgodnie z procedurą postępowania na podst. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r.).	Pracownicy socjalni, policja, pracownicy służby zdrowia wykonujący zawód medyczny,	

Wskaźniki:

- liczba rodzin/ osób objętych pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych,
- liczba utworzonych grup roboczych,
- liczba wniosków kierowanych do Sądu,
- liczba zawiadomień kierowanych do prokuratury,
- liczba osób / rodzin kierowanych do OIK, SOW, mieszkań chronionych,
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia w związku z przemocą w rodzinie,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,

- liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny,
- liczba zakończonych procedur NIEBIESKIE KARTY z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.

**OBSZAR 4: PODNOSZENIE KOMPETNCJI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI
PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE**

Działania: wzmacnianie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Adresaci: przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator	Termin realizacji
1.	Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się procedurą „Niebieskiej Karty”	Szkolenia, konferencje, konsultacje dla pracowników GOPS, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, a także, przedstawiciele służby zdrowia, policji, oświaty. Samokształcenie – korzystanie z dostępnych zbiorów bibliotecznych i czasopism zgromadzonych w GOPS oraz w GKRPA	GOPS Lasowice Wielkie, ZI, GKRPA w Lasowicach Wielkich	Działania ciągłe 2019-2024

Wskaźniki:

- liczba szkoleń, konferencji,
- liczba przeszkolonych osób,

Przewidywane efekty realizacji programu:

- Zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.

- Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.

V. Zespół Interdyscyplinarny

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele poszczególnych instytucji:

- Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- Organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi.
- Oświaty,
- Ochrony zdrowia.

1. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc jest udzielana między innymi w przypadku występowania przemocy w rodzinie.

Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

Zadania pracownika socjalnego:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy w szczególności socjalnej, prawnej, psychologicznej, i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy

w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- zapewnienie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- prowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowanie tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczynanie procedur „Niebieskie Karty”.

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W przypadki, kiedy zjawisku przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”,
- Przedstawiciele GKRP są członkami zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie zjawiska problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W ramach zespołu interdyscyplinarnego realizowane mogą być także:

- tworzenie lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych m.in. z zakresu przemocy domowej, problemów uzależnień, trudności wychowawczych,
- inicjowanie badań, diagnoz w tym wspólnego diagnozowania osób indywidualnych i środowiska, którego problem dotyczy oraz ekspertyz wspierających prace Zespołu Interdyscyplinarnego w danym obszarze.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego i dowodów przestępstwa,

- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie funkcjonariusz Policji wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z pracownikiem socjalnym, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Oświata

Szkoły są zobowiązane do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny mają możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń jest ofiarą przemocy lub przestępstwa podejmuje następujące działania:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

Służba zdrowia

Istotnym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły fizycznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia zaświadczenia, o którym mowa powyżej,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała),
- przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie przedstawiciel ochrony zdrowia wykonujący obowiązki służbowe wspólnie

z funkcjonariuszem Policji, a także pracownikiem socjalnym uczestniczy w podejmowaniu decyzji o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

FINANSOWANIE

Finansowanie zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ujęte jest w preliminarzu wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

MONITOROWANIE

Realizację zadań wynikających z programu koordynuje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lasowicach Wielkich.

Monitorowanie i ocena przydatności odbywać się będą poprzez przedstawianie Wójtowi Gminy Lasowice Wielkie w terminie do 25 lutego każdego roku sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji zebranych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.